

ترغیب

﴿ معامه لارکا آچق مکتوب روشنده یازلمشدر • ﴾

مشهور اسلام تاجر لرندن الحاج قہمور بولاد بن خورمشاہ آچقورین

جنابلری ننگ قریبہ سنده اولغان قزلر مدرسہ سنده معلمہ

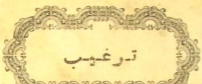
حنیفہ خانم بنت عصمت اللہ

اثریدر ﴿

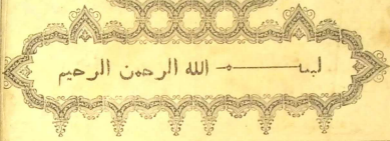
حاجۃ الحرمین ماہروی خانم مصارفی ایلہ طبع اولنہشدر .

Дозволено цензурою С.-Петербургу 18 Сентября 1898 года.

Типографія В. Л. Домбровскаго въ Казани.

ترغیب

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

حرماتلو خانم افندیلر ، بیکه وطوتاشلر !! . . . .

حاضرکی زمانمز ، علم ومعرفت زمانی اولوب بتون دنیا من بر مجلس
 حکیمانه کرمشدر . بر مننک سوزنی ایکنجهزه ایشتمدرک مخصوصه
 مطبوعات الوغ واسطه اولمشدر . مطبوعات ، جهله قومننک ترقیلرینه
 خدمت ایتمکک برابر اولسهده ، لکن استفاده ایتدکک الوغ بر تفاوت
 (آیورمه) وار ایدیکی ده معاومدر . استفاده ده قصورلی خلقلرننک
 برسیده بزلر ، (روسیه اسلاملی) من . شکرلر اولسونکه اونبش
 ویکرمی سنه لردن بیرو بز ننگ آرامزده هم نشریات کورله باشلادی .
 انشاء الله برکون اولور بلکه بزلر هم لازم درجهده ، حصه مند اولورمز .
 مطبوعات دن استفاده ایتمک نیتله اوشبو بر ایکی سوزمی سزلره
 عرض ایتمک اولدم . امیدمدرکه قولاق صالوب بر قدر اعتبارلرنکرزغه

آلورسز ، ولانم تنبیه لرنی بزکا هم ایرشدررسز . سز ننگ طوغری
 فکر لرنکزی ایرشدر ایچون بنده هم الوغ بر اشتیاق واردر . ایسکی
 زمانده بر ذات « سوزلر ایدم ، دنسکلاوچی یوق ، دنسکلار ایدم
 سوزلاوچی یوق » دیمش ایسه ده ، انشاء الله سز لر بو یوله شکایتکا
 مجبور اولمازسز ، آننگ ایچون نه سوزلر ایسه نکرده کامل شوق
 و محبت ایله دنکلاوچیلرنکز بزلر مز . بو اورنده سز لرکا عرض ایداچک
 سوزلرم اوشبودر :

خاتون

خاتون ، بالالرننگ آناسی ، یورتنی تربیه و اداره ایلوچی ، دنیاننگ
 شادلق و قایغولرننگ ، ایرلرکا ایبداش اولوچی دیمکدر . بر یورتننگ
 مسعود اولمقی ، خاتون ننگ کورکام اداره سینه توقتالیدی کیمی عموم
 بر ملت ننگ آله کیدولرینه ده ، باش سبچیلر خاتونلر اوله چقدر .
 اوشبو سر ایچون اولسه کزک ، رسول اکرم ایندکو خاتونلر حقنده
 الوغ سونچلر و برمشدر . و عموم اسلام خلقتی ، خاتونلرینه کوزل تربیه
 و شفقت ایله معامله ایتمک حقنده نصیحتلر سوزلمشدر .

بعض تجربه اهللریننگ دیدکیمنه کوره اوروا خلقتیننگ بوکونده
 اولغان تر قیلرینه باش سبب اوشبو ایکی نرسه اولمشدر . بریسی :
 خاتونلرنی هر متلو طوتمق و ایکنچیس ، خاتونلری علم و معرفت صاحبلری

اولمقدر . تربیه‌لی خاتونلر عقنده عرب شاعرلری ، اوزلریننک
 نظماری ایله ده مدحیه‌لر سوزلمشلدن - لکن تربیه‌لی خاتون اولور
 ایچون ، کورکام خلقلو اولمق و بوننک ایچوننده یاش قزوقنده کوزل
 تربیه و تعلیم آغان اولمق تبوشدر . قزبالارنی بخشی تربیه ایدوب
 ادب و انصافی صاحب‌لری ایتمک عقل قاراقنده بورچ اولدیغی کبی
 شریعت قاشنده هم لازم براشدر . شوننک ایچون آنلرنی اوقوتوق
 و معرفت ایله اشنا ایتمک برنجی درجه ده کراکلو نرسه‌در .

اوقمق و یازمق

خاتونلر ، علم تحصیل ایتسونلرمی یاکه یوقمی ؟
 جناب الله تعالی ، انسانلرغه علم اوکراتدیکی و یازو بیلدردیکی ایله منت
 ایتدیکی معلوم‌در . بوندن ایسه انسانلرننک محترم مخلوقلر ایدیکی ،
 علم و یازمق ننگ عموم انسانلر ایچون بر فضیلت ایدیکی ظاهر اولور .
 ایمدی ، یوقاروده اولغان سوالمزکا قارشو ، خاتونلر ، علم تحصیل
 ایتماسونلر و یازوده اوکرا نماسونلر ، دیه جواب ویرلور ایسه ، بز بیچاره
 خاتونلرننک انسان دکل ایدیکی ، بلکه جهادات قبیلندن بخش ویماندن
 مسئول دکل ایدیکاری لازم اولور . چونکه مسئول اولنه چق کهمسنه ایچون ،
 عقل و ادراکی اولمق و صونکره اوزینک وظیفه‌لرنی بیلیمک تبوش ایدکنن
 شبه یوقدر . حالبوکه بیلیمسز لکدن خاتونلر اوزلری ، آتا و آنالری ،
 ابر و بالالری ، جفا تارتور .

زمانه زده سفر اسبابی وسودا بابلری ینکلشوب خبرلشو وخط یازشو
 خصوصاری هم غایتده قولایلشوب کبتدیکندن سفرده اولغان ایری
 طرفندن یازلغان بر مکتوبینی ، یازو تانومغان خاتون باشقه لردن اوقوتورغه
 بلکه ناهرم اولغان ایرلر حضورینه چقارغه وایری طرفندن تجارت
 ویاکه باشقه خصوصده یازلغان اینک کبراکلو سرلرنی فاش قیلورغه
 عبور اولور . اوشنداق ایری خسته لنگان زمانلرده ، یاشرون مکتوبلرنی
 وسر ایدوب طوتلغان مصاری وواردات دفتلرنی ، یادلرغه کوستررکا
 لازم کیلور . بوسبیدن بلکه الوغ تابوشلردن محروم قالمق کی
 بیوک ضررلر ظاهر اولور .

اوشبوننک ایچون قزلرغه یازو اوکرتک تبوش اشدر . قزلر ،
 یازارغه اوکرانسوزار ، لکن بو هنرلرنی لزومسن وضررلی نرسه لرکا
 استعمال ایتمای ، بلکه اوزلریننک تربیه لرنی وحسن خاقلرنی اگمال
 ایچون ومعیشت سببلرنی تحصیل ایچون استعمال ایتسه لر انشاء الله ،
 امید ایدلکاندن آرتق فائده کورلور .

بوندن باشقه ، شرعی امرلرننک بیاینه کوره علم تحصیل ایتمک انسانلر
 ومسلمانلر ایچون لازم اولوب ، بوامرلردن ، خاتونلر (برچیتده قالمش)
 دکلردر . فرضلرنی ، علم فرض ، سنتلرنی علمده سنت اولمشدر .
 بونلر ایچون شرعی کتابلرنی اوقومق لازم اولور . علم سلسله سنی
 قالدیرمق ایچون مطلقا یازو بیلیمک وبو واسطه ایله هر وقتده اوزیننک
 معلوماتلرنی کتاپ ورساله لرکامقابله ایدوب درست صاقلاب طوره ق تبوشدر .

بز ننگ خلقم آراستده علم دیکان کمالت ننگ تامرانه آلمادیغی ننگ
باش سببی ، خاتونلر ننگ علمی اولمادیقاریدر . کرچه بعض خاتونلر ،
ایشتمک ایلن بر قدر نرسه لر بیلسه لرده ، یازو بیلمدیگنرندن اوزلریننگ
کونکلرندک بولغان نرسه لر نی یخشی صاقلای آلمایلر و آزوقتمده کوب
اوزکار توب بالالرینه سوز لایلرده ، خلقم آراسینه ، بوش سوز و اصلسن
نرسه لر شائع اوله در .

اکرده اوزلری یازو تانوسه لر ایدی کتابلرغه قایتوب قارارلر و تفتیش
هم ایدر لر ایدی . حتی که بعض شیخلر و محترم فاضللرکا یازوبده
استفسار و سؤال قبله آلور لر ایدی . بر خاتون علمی اولسه و لائق درجه ده
معرفتی اولسه آننگ خانه سی تمام بر مکتب و در سخانه اولنه چیغی معلومدر .
شوننگ ایچون بز ننگ قزلرمزغه ، حرف تانومق ، و هر فلرننگ داوش
وصفتلر نی هم عجز جلرنیده محکم بیلمک لازم اوله در . بوننگ ایسه اینک
الوغ سببیده ، هر اوقغان حرفنی یازه بیلمک و هر برتانوغان سوزلر نی
کاغد اوستینه نقش ایدوب بارمق الحاصل یازا بیلمکدر .

قزلرننگ عمر لری و تحصیل وقتلری ، ابرلرکا هیچده قیاس ایدلماز .
قزلرننگ تحصیل زمانلری قسقه اولوب ، بلاغتکه ایرشدوکاری صونکنک
عالملرکا قانشوب یوورمک و یاکه چیت و یراق اورنلرغه سفر ایدوب
تحصیلده اولمقده مشکل بر اشدر .

علمنی کامل درجه ده صاقلامق یازو بیلورکا توق ایتمدیکی ایچون ،
یازو یازا بیلمک بز ننگ خاتونلرمز ایچون لازمدر . کرچه خاتونلرغه

یازو اوکرتمک ، مکروه دیگان روایتلر هم وار ایسه ده ، اول کبی
 سوزلر ، کشیسینه وزمانه سینه قاراب اوله در . پوچته لر اولمغان ،
 سقرلر آز ، ایرلرننک اوز جماعتلری حضورندن کیدوب بورولری
 بیک سیراک ، یازو ایله معامله لرده یوق حکمنده ، اولغان بر زمانده
 ایتولکان سوزننک بوزمانه غه حکمی اولماز . اوشنداق شریعت آداب لرنندن
 وکورکام غلقلر دن تعلیم و برلمکان کشی خصوصنده ایتولکان بر سوزنی
 برننک صرف اخلاق اوکراتوب تربیه ایلمکده اولغان قزلرمزغه عام
 ایدوب یورتمکده مناسب اولماز .

قزلرغه یازو اوکرتمکدن نهی ایتکان کمنده آبلرننک ایرلرکا فتنه کا
 موعدی اولغان غطلر یازوی اهتالنی سبب ایدوبکنه نهی ایسه در .
 حالبوکه بوندای اهتمال ایلهکنه قزلرمزنی الوغ برکمالتدن محروم
 قالدروب ، زمانه مزده اولغان علم و معرفتدن نصیب سر ایتمک بخش
 اش اولماز .

عجایب ! یازو بیلکان ایرلرننک ، خاتون و قزلرغه قیوش سر مکتوبلر
 یازمق اهتماللری یوقمی ایلهش !

وار ایسه ، مشترک اولغان بر اهتمال ایله بریسنی منع ایدوب دیکرنندن
 سکوت ایتمک قایو شریعتکا بناء ایدلمشدر . . .

حالبوکه انصافی ایله قارالسه کورلورکه بوز قلوب و ادب سر لکدن انسانلری
 منع ایتکان نرسه یازو بیلماکنلک دکل ، بلکه کورکام خلق ایله کوزل
 تربیه در . انصافی و کشیلکننک ، کوبراک ، اوقغان و بخش تربیه

كوركان قزلرده اولوب ، ادبسنلك هم سفاهت كوبراك ، اوقومغان
وتربيه آلمغانلرنده كورلديكى بزنىك دعوامزغه دليل اولور .

اصول جديده

اصول جديده ديمك ، عرفلرني اوزلرينك مخصوص داوشلري ايله
بيلدرمكدر . بواصولنك يازارغه ، اوقورغه ، آرزمانده اوكرنور
ايچون فائده سي حاضرنده تجربه ايدلنوب معلوم اولنمشدر . شوننك
ايچون بوننك فائده سندن بحث ايتمك وسوز سوزلمكده فائده اولماز .
سلفي زمانلرني وسلفلرني بعض برفترت زمانلرنندن ويچول كشيبردن
عبارت دكل ايديكني بيلكان كمسنه لر ، بواصول ايله اوقوتهق شريعتكا
هيچ خلاي دكل ايديكنده شبهه ايتمازلر .

اما ايسكيجه قرآن شريفلرني ايجكلتوب ، كلام الله آراسينه مهمل داوشلر
قاتشدروب اوقتمق نه كيمي دليلكا مبنى در ، بزكا بوكونكه قدر معلوم
اولماي . بلكه اوزيننك اربابي بيلور حسبة لله بزكا آنكلا تورلر .
داوش اصولينك علم تجويد ايچون الوغ بر فائده سي وار ايديكى
تجربه ايدلمشدر . ايسكى اصول ايله اوقغان قزلر تجويد قاعده لرني
رعايه ايديه آلماديقلري و عرفلرننك تيوشلى صفتلرني ادا اين بيلمديكلري
حالده اصول جديده ايله عرف تانغان قزلر ، هيچ مشقت سن تجويد
قاعده سينه توشنمكده لر حتى كه تجويدننك مهم قاعده لري بونلرغه
بر طبيعى صورتنده عادت اولمقده در .

قزلرنىڭ تھىبىل ھىرلىرى قىسقى اولدىغى ايچون داوشى اصولى بونلرغە بىكراك تېوشدر .

آتالر وظيفهسى

دنيا طور مشندە ، بالالار ، كوبراك آنا تريبە سېنە محتاج اولسە ارده ، اما بر قدر اوسكاج آتانىڭ بىك اجتهادلى تريبە ايدوينە محتاج اولە چقلردر . آتانىڭ عقللى ، ديانقلى ، شفقلى ، اولمقى بالا ايچون الوغ بخت وسعادتدر . آتالر ، ايونىڭ صاحىبى اولوب جەلە بالالرو آنالر ، الله تعالى طرفىدن آنىڭ قولينە تابشلامش عزيز اسانتلردر . شونىڭ ايچون اينىڭ لك خاتونلرىنىڭ جەلە ھاللىرىدىن غېردار اولوب آنلر ايلە كوزل مەبىشت ايتىمك و صونكرە بالالرىنى ھىم اسلام تريبەسى ايلە تريبە ايتىمك آتالرغە بورچدر .

بىلر ، اوز ھىر مۇدە ھاللىرىنىڭ خاتونلرىدىن اوشىندا ق ھاللىرىنىڭ قزلرىدىن كوبرلرىنى كوردك ، دىن و شرىعت نىڭ كراكلو قاعدەلرىدىن خىرلىرى يوق ايدىكىنى بىلوب ھاللىرىنى تاسى ايتىمك ، ايرلرىنىڭ و آنالرىنىڭ تەلىم ايتىمىگارىنە دە ھىران قالدق .

اصول جەدە ايلە اوقوتورغە يارامى ، قزلرغە يازارغە اوكرتىمك درست دكل ، اوراملردە آنلرىنى سېقىغە يورتىمك تېوش دكل دىكان كىشىلر ، اوزلرىنىڭ خاتونلرىنى و قزلرىنى تەقتىش ايدوب بارچە اعتقاد و ھىللىرىنى اوشىندا قىرات و مائور دەالرىنى اوقوتوب و سوزلەتوب قاراسەلرو آنلرىنى

اصلاح ایتمک ایله مشغول اولسه لر هم اوزلری ، هم جمله اسلام خلقی ایچون
 بیک یخشى بر اش قیلغانلردن بولورلر ایدی . چونکه بو عمللری ایله
 قرآن شریفی وحدیثلرده اولغان نصیحتلری ایله عمل ایدوب ثوابلی
 اولدیقلری کبی ، نه قدر علم خادملرنیده راحت قیلورلر ایدی .
 حالبوکه آناسی و آناسی نادان اولغان بر قز بالا اورامده یوروپ سبق
 اوقماز ایسه ، ایونده اوطوروب تمام جاهل و ایمان واسلام قاعده لرندن
 هم غافل قاله چقدر . بواشکا نیندای حمیت صاحبی رضا اولور ؟ !
 بعض برکه سنه نر ، بر ننگ قزمن اوکلرلی امام اولاچق دکل ، ایمان ونماز
 تیره لر نی بیلسه لر یارار ، دیب قز بالا اوقتمه قنی بیک ینکل حساب ایدلر .
 لکن نماز دیمک فقط یاتوب طور مقدن عبارت دکلدر . بلکه بوننگ
 بر قدر فرض ، واجب ، سنت ، اوشنداق صافلانورغه تیوش اولغان
 حرام و مکروهلریده بلدر . اعوذ ایله بسم الله دن باشلاب اوقلنه چق
 جمله دعالرنی و حاجت ادا قیلور قدر قرآن شریفی آیتلرنی بیک درست
 اوقوب حتی که اوز مزچه ترجمه و معنالرنی هم بیلیمک تیوشلیدر .
 شوننگ ایچون بونی بیک اعتبارغه آلوب یخشى اوقتوچیلرننگ حضورلرینه
 ملازمت ایدوب اجتهاد ایله اوقومق تیوش اولدر .

آنالر وظیفه سی

قز بالالرنی ، ادبسن خاتونلر ایله سوزلشمکدن و آنلر ایله مجلسد اش

اوامقدن صافلامق ، آنالر ایچون برنجی درجه ده وظیفه در . اوشنداق
 آنلرننک جان وتنلرنی تربیه لیمک ، اوست باشلرنی قاراق ، سبق اوقی
 باشلغان صونک طهارت ایله یوررکا عادتلمدرمک ، سبق غه وارغانده
 پاک کبوملرنی کبدروب ، قوللرنی و بیقلرنی یودروب و ساچلرنی تاراب
 یبارمک ، یتمکان بولسه ترناقلرنی کبسمک ، اون ایکی یاش اولغاز صونک
 اوزکچی یاتارلک نرسه لرنی تکارکا ویوارغه اوکرتمک ، بیلامک چیکمک
 کبی هنرلرنی بیلدروب اشلتمک ، کوب سوزلمکدن و کوب کولودن
 منع ایتمک ، ایونی جبارغه و سبررکا توشندرمک ، الوغراق اوسکاج
 هر بر عادت کبوملرنی اوزلرنندن کبسدروب اوزلرنندن تکتدیرمک ،
 خلق آراسنده مدوح اولغان هنر و صنعتلرنی بیلدیرمک ، آش پشرمک
 و آش اسبابنی پاک ایدرکا تبوش ایدکنی آنکلاتوق ، الحاصل ایوا ایچنن
 اولغان و اولنه چق اشلرننک ترتیبلرنی تمام بیلدیرمک ، آنالرغه لازم
 خدمتدر . چونکه هیچ بر اش ترتیبی بیلمدیکی حالده ایرکابارغان قز ،
 الوغ بر حسرت دریاسینه غرق اولور . آلفان کشی ایچون هم آغر
 اولور . اکرده هنرلی اولسه اوزی اشلماز ایسه ده اشلته بیلور .
 هنر آشارغه صوراماز ، اما آشارغه ویرر دیملر . اشلانورکا قزغانام
 دیب قزینه هنر و اش اوکرتمای کباوکا ویرکان آنا و آنا اوزلریننک
 عزیز بالالرینه صرفی ظلم ایتمش اولورلر . قزلریننک دنیا و آغرتده
 بختلو اولمقلرنی اراده قیلوب سبیلرینه ده کرشمک هر آناننک اوستینه
 لازمدر . بختننک سبیلری ایسه علم و هنردر . یاش وقتنده اوکرنگان

هنرى عمرى بارىچە فائىدە وىرىر ، ياش وقتىدە آلغان عامى منكولك راختكا طوتاشدردر . علمىز وھنرسىز كىشىنىڭ باشقىە ھېواندىن آيۇر مەسى اولسە دە فرقى اولماز .

ودىغى آنالرنىڭ وظيفەلەرنىڭ ئىسمى : تىۋاشلىق اولمىقى الوغلىغە ھىرىمىت ايتىمىقى قىزلىرىنە اوكرىمىك ، اوشىنداق تىۋاشلىق سوزلىرى سوزلىمىكىن وتىنىكىداشلىرى ابلە قىچىر وشىقى و صوغىشمىقىن مىنىغىمىك ، وقىقى ابلە اويناغىغە رىخىتى ايتىمىك ، ادبىزىن بالالىرى ابلە اويناودىن مىنىغىمىك ، يازى و تانى باشلاغان سونىڭ ادبى و تىرىپىە كىتابلىرىنى او قورغىغە عادىتلەندىرىمىك و ھىر وقىقى تىرىپىەلى بالالىرىنى سوزلىرىنى آنگىغە مىنىغىمىكىن مىنىغىمىك ، آرتىق اورىشمىقىن صاقلىنىمىك كىرىمىك . اما صوقىمىك ھىچ تىۋاشلىق دىكلەمىك .

معلمەلەر وظيفەسى

بۇگىندە معلمەلەر قوللىنىدە اولغان ياش قىزلىرى ، كىلە چىكىدە مىلت آنالىرى بىلىكىدە دىنىيەنىڭ ايتىمىك مىشۇر كىمىنىڭ لىرى دىنىيەگە كىمىتورۇپ مىنكولك بىر ھىرىمىتلىق اسم آلاچىقى دىنلىرى اولە چىقاردى . شونىڭ ايتىمىك مىشۇن معلمەلەرنىڭ قىز بالالىرى ھىقىندە اولغان وظيفەلىرى : آنلىرىغە شىقىمىكىن اولمىقى ، يىخىشى او قوتىمىك ، ادبى و ھىقىتى قىزلىرىنى آنلىرىنىڭ كىمىكىلىرىنە مىنىغىمىك اورىناشلىرىمىك ، مىكىن اولسە دىنىيەلىم و ھىنىرلىرى خىصىمىندە ھىم آز آز مىلومات و بىرىمىك ، تىۋاشلىق و قىلردە اويناغىغە استىراحت قىلورغىدە رىخىتى و بىرۇپ ھىر وقىقىدە نىظام و قىغىدە ابلە تىرىپىە ايتىمىكىن ھىرىمىك .

بالالرنی صنفارغه آیوروب ، هر صنف ایچون بر درس اوکردوب او قوتوق
 برنجی درجه ده فائده لو کورلدی . چونکه بویله ایتمک ، بکر می درس
 ویراچک اورنک بر درس ویرمک ایله بره کمن اولدیغندن معلمه ننگ اوزی ایچون
 یخشی در . همده بالالر بربری ایله سبقداش ودرسداش اولدیقلرنندن
 آرالرنده بر دوست ویاقتلق هم محبت اورناشور . اوقورغه کونکلی
 اوله در . بریسی بیلمکاننی ایکنچسی بیلوب بر برندن فائده آالشورغه
 سبب اولور . بالالر اوشبووقته اولغان جمعیت ننگ لذتنی و بربرینه
 اولغان دوستلق ننگ راحتکارنی بلکه اولکانچی اونتمازلر . بواشلردن
 اهل اسلام آراسنده طبیعی بر اتحاد واتفاق اورلقلری ساچلورکا باعث
 اولور . شوننگ ایچون معلمه لر ، اوزلریننگ قزلرنی صنفارغه تقسیم ایدرلر .
 صنفارغه بولمک ، بایلقینه ، آنا و آنا سیننگ مرتبه وهر متینه قاراب
 اولور . همده بالالرغه شاگردلک وظیفه سی نه نرسه ایدرلر
 بیلدرلوب ، کل عمل و معلمه لرنی شونکار تطبیق ایدرلر اوکردلنور .
 شاگردلرننگ وظیفه سی : ترتیب ایله اوز اورنلرینه اوطورهق ، آشما اینچه
 اویلاب اوقوق ، آز اوقوب کوب آنکلامق ، درس وقتنده چیتلرکا
 قارامازسزلق ، کوروب اوقوغه تیوشلی نرسه لرنی کونکلدن اوقومازسزلق
 تیوشسز اورنده قیقرمازسزلق ، اذنسز قوزغالمازسزلق ، نماز اهاکمنی
 بیلوب نماز اوقوق ، آنا و آناغه هم استاذ و معلمه لرکا اطاعتلی و اخلاصلی
 اولوق ، سبقغه کلکانده و سبقدن فایتقازنده ادب و انصافی ایله الوغ
 کشیلر مثالنده غنه یورمک ، اوست باشلرنی هم کبوم وصالوملرنی پاک

طوتمق ، بيت وقوللارنى سان يورتىك ، كتاب وكاغدلارنى قدرلى
 يورتىك ، كاغد هم قىرنداش قىلمارنى آرتق اسراى ايتمازسىلك ،
 سالغان كىيوملارنى يىخسى توروب بىلكولو قويىق ، يالغان هم غىبىت
 اوشنداق سوز يورتىك كىي نرسه لردن وكوب سوزلب هم كوب
 كولمىك كىي نرسه لردن صاقلانمىق ، الحاصل كوركام خلق ايله غلقلنوب ،
 يمان غلقلردن يراق اولمىقدىر .

شونىك اىچون معلملر ، بالارنى اوشبو نرسه لرايله اشنا ايدىركا اجتهاد
 ايدىرلر ، حتى كه بونلارنى هر وقتده درس مثالنده ايدوب سوزلرلر .
 بالارنىك مى لرنى (ذهنلرنى) صاقلامىق معلملر اىچون برىچى مرتبه ده
 لازم نرسه همه اينىك السوغ بر بورچىدىر . بالارنىك آرغانلرىنه ،
 يالغانلرىنه التفات ايتماى ، طوتاشدىن درس اوستىنده طوتمق ، مى
 سبب اوله در . شونىك اىچون معلملر ، بالارنى شادلىندروب ،
 كونكلىندروب ، آراده حال جىدىروب بر قىدىر اويناتوب اوقوتمىق
 اصولنى اختيار ايدىركا تىوشلىدىر .

بالارنى اورشوب اوقوتمىق فائده لى دىكل ، ضررلىدىر . اما قىناپ
 وصوغوب اوقوتمىق ، بالا اىچون برهلا كلىكىدىر . اوروشماى ، صوقماى
 بىلىدىركا اقتدارى اولمىغان ذاتنىك معلمه اولوب ، يانىنه بالار جىويىن
 درست اولماز . چونكه بونرسه لردن بالا ، يالغوز قارشولق و اوياتسىز لىقغه
 اوكرنور و آندىن صونىك هىچ نرسه دن تارتولماز و چىركنماز .

بالارنىك بالالىق سىبىدىن اولغان مشقتلرىنه هم آنا و آناسىنىك تىوشسىز

سوزلر ایشتمدروب جراثت ایدولرینه ، صبر ایتمک معلمه لر ایچون
 لازمدر • معلمه لر هم ، بن استاذ معلمه من دیب آنلرغہ الوغلنمان
 بلکه اوزنی آرالنندن بریسی کبی حساب ایدر ، و آنلرایله بلر امان
 سوزلرنی سوزلشمان ، آنلردن یورتلری ایچنده وکورشبلری آراسنک
 اولغان واقعه وغبرلرنی صوراشمان ، آنلرایله اویناماز وکولشمان ، الحاصل
 درس وتعلیم کا متعلق اولمغان نرسه لر حقنده آنلرایله سوزلشمان •
 درس ودین اشلرنی اوکرتمک معلمه لر کا لازم اولدیغی کبی عرف وعادت
 اوزرنده مصاحت وتیوشلی اولغان نرسه لرنین بیلدرمک آنلر اوستوندر •

تعلیم

قر بالارغه اؤل حرفلرنی تانتوب اوقوتقی وداوشلرنی بیلدروب
 یلدرمق اوکرادنور • صونکره کلمه طبیبه نی اوقوتوب باشندن
 قدر ترجمه سنی بیلدرلور • آندن صونک قسقه کتابلر دن ایمان واعتقاد
 مسئله لری اوقوتلنور • فاتحه هم بر ایکی سوره نی ترجمه لری ایله حفظ
 ایترلور • سوره لرنی تجوید قاعده سی ایله اوقوتولنور • ممکن اولسه
 اوشبونلرنی اولکی بیلده تمام ایترلور • ایکنچی بیلده ، عبارتلی
 وقسقه راق کتابلر دن طهارت ، نماز حکملری اوقوتلنور ، اعتقادلر حفظ
 قبلدرلور ، بلکه حاصل اولسون وکونکل کا یخشی اور ناشوب قالسون
 ایچون بونلرنی تکرار امتحان ایدلنور • ینکل عبارتلی کتابدن تجوید
 تعلیم قبلنور ، همتیک شریف اوقوتلنور ، اخلاق درس لری ویرلور ،

آز اولسه ده رقم ر بیلدر لنوب حساب ننگ بعض قاعده لرنی ایتولنور .
 چونکه حساب علمی بالالرننگ کونگلارینه شادلق ور رغبت کبتوره در .
 اوچونچی بیلده ، ینکار اک کتابدن نماز ، روزه ، زکات ، حج ، کبی
 اسلام حکم لرنی اوزنراق و آبروبراق تعلیم ایدلنور . نماز ایچینده
 وطشنده اوقلنه چق دعاء لرننگ هم بر قدر سوره لرننگ اوزن تیلنر چه
 ترجمه لری ایله بیلدر لور . بووقتک حسابدن ، مشهور دورت قاعده سی
 و آز اولسه ده تاریخ اوقوتولسه فائده لو اولور . قرآن شریفنی هم تجویدکا
 تطبیق ایدوب اوقی بیلورکا توشندر لور .

ایمدی بوندن صونک بالالرننگ عه ر لری مساعده ایتسه معلمه لرننگ
 قوللرندن کیلسه ، اصول تربیه ، اداب معاشرت ، یعنی آنالقی وظیفه لرنی ،
 ائر لر ایله ترکیبک ایدوننگ ادب لرنی ، یورت ایچینی قاعده لرنی ،
 آشارغه و ایچار کا حاضر لک ، تکمک ونقش ایتمک یومق ، الحاصل هر بر
 عادتنی جماعت ننگ ترکیبک ایدولرننگ محتاج اوله چق هنر و عادت لرنی اوقوتوق
 غایت اعتبار ایله اوقوتوب ملکه لندر مک لازم اولور ایدی .

نیچه بیللردن بیر لو ایتدیکم تجر به لردن ، وکوب فاضل لرننگ اثر لرنی
 اوقوب جمع ایتدیکم معلوماتلردن ، حاصل اولغان افکار ننگ بر آرنی
 بونده سرکا بیان ایتدم . وقتی کلدیکنده انشاء الله قالغانلرنبنده
 سوز لرن . هر نه بودنباغه کسب معرفت ایچون کلدیکم معلومدر .
 شول سببلی قدر تمیز یتشکان قدر اجتهد ، بزکا لازم در .
 هر نه قدر بزلرنی « ساچلری اوزن » عقللری قسقه «
 دیه تعرینی ایتسه لرده ، شول قسقه عقله زنی هم اشسز
 وبوش طوته قلمن درست اولماز . و بونی اوزن عقللی
 ذاتلرده انشاء الله عیب ایتمازلر .